

PATVIRTINTA

Joniškio rajono savivaldybės tarybos

2014 m. balandžio 3 d. sprendimu Nr. T-44

**JONIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS
PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO
2013 METŲ ATASKAITA**

TURINYS

I. SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA	4
II. TEISĖS AKTAI, REGLAMENTUOJANTYS SAVIVALDYBĖS VYKDYTAS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJAS	4
III. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA	5
IV. BENDRUOMENĖS SVEIKATOS BŪKLĖS ANALIZĖ.....	6
4.1. Demografinė ir socioekonominė situacija	7
4.2. Mirtingumas	10
4.3. Sveikatos būklė.....	13
4.4. Vaikų sveikatos būklė.....	16
4.5. Laikinas nedarbingumas ir neįgalumas	19
4.6. Sveikatos priežiūros sistemos raida.....	21
4.7. Fizinės aplinkos veiksniai.....	24
V. VYKDYTOS VALSTYBINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMOS IR STRATEGIJOS	26
VI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMŲ IR STRATEGIJŲ, VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS.....	29
VII. BENDRUOMENĖS, NEVALSTYBINIŲ ORGANIZACIJŲ, ŪKIO SUBJEKTŲ, SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS STRUKTŪRINIŲ PADALINIŲ DALYVAVIMAS VYKDANT VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLĄ....	30
7.1. Visuomeninių organizacijų dalyvavimas sveikatinimo veikloje ir priimant svarbius su visuomenės sveikata susijusius sprendimus.....	30
7.2. Ūkio subjektų indėlis į visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje.	30
7.3. Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių indėlis į visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje.	30
VIII. VAIKŲ IR JAUNIMO SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮGYVENDINIMAS.....	32

8.1. Informacija apie mokyklas ir mokinių skaičių	32
8.2. Sveikatos priežiūrą mokyklose vykdančys specialistai.....	32
8.3. Sveikatos priežiūros mokyklose finansavimas	32
8.4. Sveikatos priežiūros mokyklose veiklos rodikliai.....	33
IX. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS FINANSAVIMAS	35
X. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO SAVIVALDYBĖS VYKDOMOS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS	35
XI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS PRIEMONIŲ VYKDYMAS.....	36
11.1. Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšos	36
11.2. Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos įgyvendintos priemonės	36
11.3. Savivaldybės bendruomenės sveikatos rėmimas visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis	36
11.4. Informacijos apie savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos įgyvendintas priemones sklaida.....	37
11.5. Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos administravimo tobulinimas	38

I. SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

Joniškio rajono savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo 2013 m. ataskaita rengiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. birželio 18 d. nutarimu Nr. 606 „Dėl savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo ataskaitos teikimo tvarkos ir ataskaitos teikimo formos patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr.8-328). Ataskaitoje pateikiami teisės aktai, reglamentuojantys visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybėje, trumpai aptariami tiek vidiniai, tiek išoriniai veiksniai, turėję įtakos visuomenės sveikatos priežiūros veiklai. Pateikiami statistiniai 2012 m. duomenys apie demografinę situaciją, mirtingumą, gyventojų sveikatos būklę, laikiną nedarbingumą ir neįgalumą, sveikatos priežiūros sistemos raidą, Joniškio rajono savivaldybėje. Aptiriamos vykdytos rajone valstybinės visuomenės sveikatos strategijos ir programos. Aprašomas visuomeninių organizacijų, savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių indėlis į visuomenės sveikatos priežiūros veiklos įgyvendinimą Joniškio rajono savivaldybėje. Pateikiama informacija apie 2013 metais rajone vykdytą vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros veiklą. Rajono mokinių skaičius, mokinių sveikatos priežiūros specialistų skaičius. Aptariami savivaldybės, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimai, Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšos, skirtos visuomenės sveikatos priežiūrai įgyvendinti savivaldybėje. Pateikiamos artimiausio laikotarpio savivaldybės vykdomos visuomenės sveikatos priežiūros veiklos prioritetinės kryptys, aptiriamas savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių vykdymas.

Ataskaitos I, III, IV, VI, V, VII, VIII, IX, X skyrius parengė Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos stebėsenos specialistė Laima Virbičianskienė, tel.(8 426) 60 537, el. p. joniskis.sveikata@gmail.com; II, XI skyrius parengė Joniškio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus vyriausioji specialistė (savivaldybės gydytoja) Eglė Damalakaitė, tel. (8 427) 69159, el. p. egle.damalakaite@joniskis.lt.

II. TEISĖS AKTAI, REGLAMENTUOJANTYS SAVIVALDYBĖS VYKDYTAS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJAS

Joniškio rajono savivaldybės taryba priėmė šiuos visuomenės sveikatos priežiūros klausimais sprendimus:

1 lentelė. Teisės aktai, reglamentuojantys savivaldybės vykdytas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas

Eil. Nr.	Dok. data	Dok. Nr.	Antraštė
Joniškio rajono savivaldybės tarybos sprendimai			
1.	2013-05-30	T-82	Dėl 2013 metų Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos patvirtinimo
Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai			
2.	2013-12-12	A-1173	Dėl Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2011 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. A-1164 „Dėl Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių projektų rėmimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

III. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA

Išoriniai veiksniai. Nepakankamai reglamentuota visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, vykdančių sveikatos priežiūrą mokyklose, sveikatos ugdymo veikla (nėra numatyta kontaktinių valandų, kurių metu visų amžiaus grupių moksleiviai sistemingai gautų svarbiausias žinias sveikatos stiprinimo ir ligų prevencijos klausimais).

Visuomenės sveikata labiausiai priklauso nuo gyvenamosios, tačiau gyventojų vertybės ir elgesį neigiamai veikia nepalankūs socialiniai veiksniai, vis didėjantys socialiniai skirtumai, nepakankama asmeninė atsakomybė už savo sveikatą.

Bendrojo lavinimo mokyklų vadovų, pedagogų ir tėvų nepakankama samprata apie visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, vyrauja senas požiūris į visuomenės sveikatos priežiūros specialisto veiklą, kuri tenkina medicinos poreikius, kai gydymo veiklos objektas yra mokinių susirgimai.

Tarpinstitucinio bendradarbiavimo stoka.

Vėlai pasirašyta Sveikatinimo veiklos sutartis su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.

Vidiniai veiksniai. Jonišio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų organizavimą ir teikimą fiziniams ir juridiniams asmenims vykdo Jonišio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras. Jonišio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biure dirba kompetentingi, atitinkantys kvalifikacinius reikalavimus specialistai. Į sveikatinimo veiklą įtraukiami kiti sektoriai.

Įgyvendinta 2007-2013 metų Sanglaudos skatinimo veiksmų programos priemonė Nr. VP3-2.1-SAM-11-R-001 „Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų infrastruktūros plėtra Jonišio rajono savivaldybėje“. Pagal šią priemonę buvo finansuojamos tokios veiklos: savivaldybių visuomenės sveikatos biuro modernizavimas (materialinės bazės kūrimas), investuojant į patalpų remontą/rekonstrukciją, darbo vietų įrengimą (kompiuterių bei programinės įrangos, biuro baldų ir kitos įrangos įsigijimą) bei transporto priemonės įsigijimą. Įgyvendinus projektą, pagerėjo visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas ir kokybė.

IV. BENDRUOMENĖS SVEIKATOS BŪKLĖS ANALIZĖ

Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras kasmet išleidžia sveikatos statistikos leidinį „Joniškio rajono visuomenės sveikatos stebėsenos duomenų ataskaita“.

Jame esantys statistiniai duomenys ir rodikliai skirti savivaldybės, sveikatos įstaigų administracijoms, politikams, žiniasklaidai bei gyventojams. Leidinyje pateikiami duomenys apie gyventojų demografinę-socioekonominę situaciją, mirtingumą, sveikatos būklę, sveikatos priežiūros įstaigų veiklą ir išteklius.

Duomenų analizė atlikta vadovaujantis Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymu, savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatais, savivaldybėms skirtomis visuomenės sveikatos stebėsenos vykdymo rekomendacijomis, Jonišio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. gegužės 26 d sprendimu Nr. T-93 patvirtinta Jonišio rajono visuomenės sveikatos stebėsenos programa.

Rengiant apžvalgą naudoti Higienos instituto Sveikatos informacijos centro, Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Valstybinės ligonių kasos, Šiaulių teritorinės ligonių kasos, Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro, Vilniaus universiteto Onkologijos instituto, Respublikinės tuberkuliozės ir infekcinių ligų ligoninės, Jonišio rajono institucijų duomenys. Jie paimti iš metinių statistikos ataskaitų, statistikos leidinių, kompiuterizuotų duomenų bazių ir registų.

Ataskaitos ruošimui naudoti 2009 - 2012 m. perskaičiuoti duomenys remiantis Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatais.

4.1. Demografinė ir socioekonominė situacija

Joniškio rajone 2012 m. sausio pradžioje gyveno 25584 gyventojai (2011 sausio 1d. – 26322 gyventojai), 738 asmenimis mažiau, nei lygiai prieš metus. Per pastaruosius ketverius metus gyventojų skaičius sumažėjo 2501 asmeniu (8,9 proc.). 2012 m. metų pradžioje Joniškio rajone gyveno 11874 vyrai ir 13710 moterų, 1000 vyrui teko 1155 moterys.

Joniškio rajone 2012 m. gimė 217 kūdikių, 41 kūdikiu mažiau nei 2011 m. (2011 m. – 258 kūdikiai), tai mažiausias gimusiųjų skaičius per pastaruosius ketverius metus. Gimusiųjų skaičius tūkstančiui gyventojų sumažėjo nuo 9,9 iki 8,6.

Joniškio rajone mirtingumas 2012 m. padidėjo palyginus su 2011 m.: mirė 432 asmenys (trinis asmenimis daugiau nei 2011 m.). 2011 m. tūkstančiui gyventojų teko 16,5 mirusiųjų, 2012 m. padidėjo iki 17,1. Kūdikių mirtingumas (mirusių vaikų iki metų amžiaus skaičius tūkstančiui gyvų gimusių) antrus metus iš eilės lygus nuliui. Natūrali kaita išliko neigiama – mirė 215 gyventojų daugiau, nei gimė kūdikių.

1 lentelė Demografinė situacija Joniškio rajone 2009 – 2012 metais.

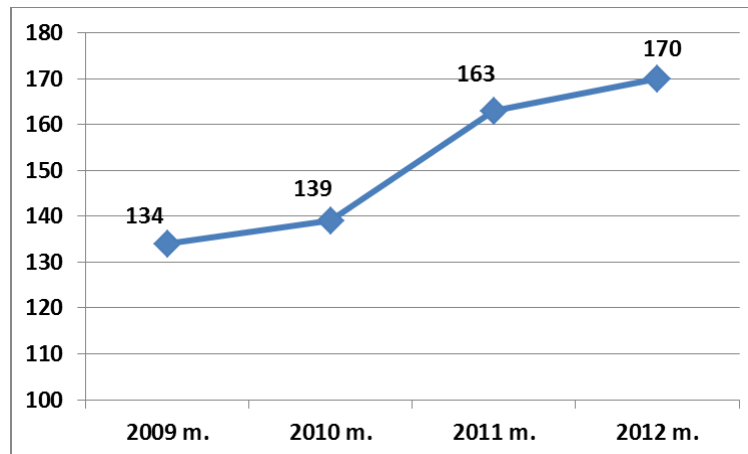
Demografiniai duomenys	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012m.
Gyventojų skaičius metų pradžioje	28085	27427	26322	25584
Gimstamumas 1000 gyventojų	9,6	8,8	9,9	8,6
Mirtingumas 1000 gyventojų	13,8	14,7	16,5	17,1
Natūralus gyventojų prieaugis 1000 gyventojų	-4,2	-5,9	-6,1	-8,5
Vidutinis gyventojų amžius metų pradžioje				
Vyrai ir moterys	38,9	39,3	41	41,8
Vyrai	36,4	36,6	38	38,8
Moterys	41,2	41,6	43,6	44,4

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Demografinis senatvės koeficientas

Demografinis senatvės koeficientas kasmet didėja, tėvų kartą keičia žymiai mažesnė vaikų karta. Joniškio rajone kasmet daugėja pensinio amžiaus žmonių ir mažėja darbingo

amžiaus asmenų. 2012 metais šimtui 15-59 metų amžiaus gyventojų teko 42 gyventojai 60 ir vyresni bei 25 vaikai nuo 0-14 metų amžiaus.

1 pav. Joniškio rajono gyventojų demografinio senatvės koeficiento pokyčiai 2009-2012 metų pradžioje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Santuokos, ištuokos

Santuokų skaičius Joniškio rajone 2012 m. nežymiai išaugo palyginus su 2011 m. Susituokė 147 poros, 7 poromis daugiau nei 2011 m., tūkstančiui gyventojų teko 5,8 santuokos (2011 m. – 5,4/1000 gyventojų).

Įregistruotų skyrybų 2012 metais buvo 99, t.y. tiek pat kiek 2011 m. Tai rodo, kad tūkstančiui Joniškio rajono gyventojų teko 3,9 ištuokos. Šis rodiklis 2009 metais siekė 3,0.

2 lentelė. Santuokų ir ištuokų statistiniai rodikliai 2009 – 2012 m.

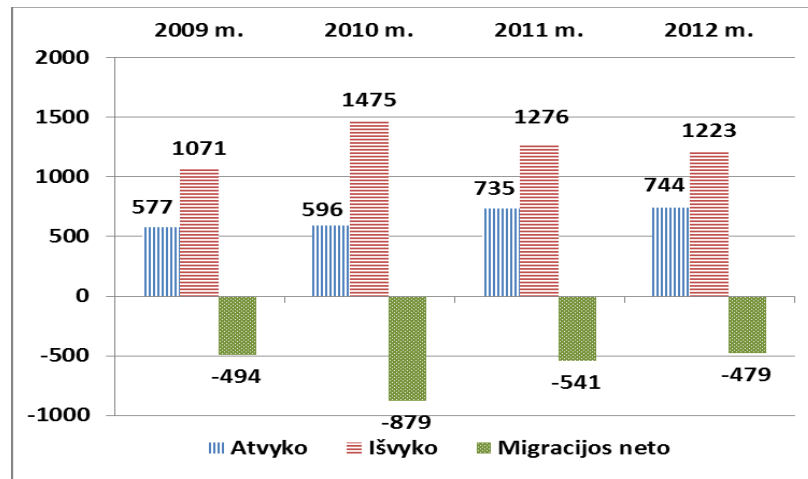
Joniškio r. sav.	2009	2010	2011	2012
Santuokų skaičius	158	120	140	147
1 000 gyventojų tenka santuokų	5,4	4,2	5,4	5,8
Ištuokų skaičius	87	93	99	99
1 000 gyventojų tenka ištuokų	3,0	3,2	3,8	3,9

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Migracija

Iš Joniškio rajono 2012 m. išvyko 1223 asmenys, atvyko 744 gyventojai. Skirtumas tarp atvykusiųjų ir išvykusiųjų skaičiaus (migracijos saldo) sudarė -479 asmenis. Savo išvykimą į

užsienio šalis 2012 m. deklaravo 512 gyventojų, atvykusiųjų buvo tik 211. Joniškio rajone deklaruota tarptautinės migracijos saldo 2012 m. sudarė -301 asmenį.

2 pav. Joniškio rajono gyventojų migracijos pokyčiai 2009-2012 m., absoliutūs skaičiai

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Nedarbo lygis

Socialinė ir ekonominė padėtis daro įtaką žmonių sveikatai, formuoja jų gyvenimo būdą. Vykstant ekonominiams svyravimams ir krizėms, didėja nedarbas, smunka pragyvenimo lygis, daugėja stresinių situacijų. Socialiniai ir ekonominiai veiksniai daro įtaką asmeninei ir visuomeninei sveikatai. Nedarbas kaip socialinės rizikos veiksnys yra vienas iš svarbiausių.

Šiaulių teritorinės darbo biržos Joniškio skyriaus duomenimis 2012 m. sausio 1 d. buvo įregistruota 2311 bedarbių, 2011 m. – 3003 darbo neturintys asmenys. Nedarbo lygis 2011 m. sausio 1 d. sudarė 16,3 proc., 2012 m. sausio 1 d. – 13,2 proc. Vidutinis metinis bedarbių skaičius 2012 m. buvo 2114 asmenų (2011 m. – 2341), iš jų moterų – 1049, vyrų – 1064.

Joniškio mieste 2012 m. sausio 1 d. buvo užregistruoti 746 bedarbiai, Žagarėje – 205, kaimo vietovėse darbo neturinčių asmenų buvo 1360.

Joniškio rajone vidutinis metinis jaunimo iki 25 m. nedarbo lygis 2012 m. sudarė 6,8 proc. (2011 m. – 6,6 proc.). Jaunų žmonių tarpe iki 25 m. amžiaus darbo neturėjo 219 asmenų. Vyresnių nei 50 m. bedarbių užregistruota 741 darbo neturintis gyventojas.

Eismo įvykiai, nusikalstamos veikos

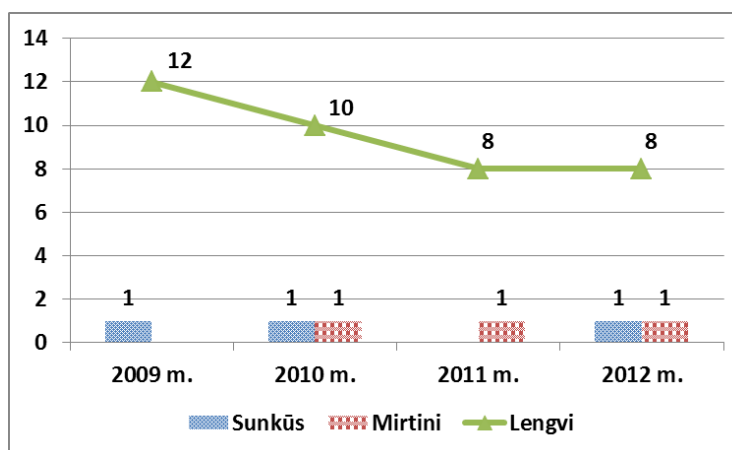
Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Joniškio rajono policijos komisariato duomenimis, 2012 m. Joniškio rajone užregistruoti 24 eismo įvykiai, kuriuose 2 žmonės žuvo (2011 m. – 2), 22 asmenys sužeisti (2011 m. – 22), iš kurių 1 vaikas nuo 0-17 m. amžiaus. Dėl neblaivių vairuotojų kaltės įvyko 14 eismo įvykių (2011 m. – 10) (3 lentelė). Užregistruota 714 nusikalstamų veikų.

3 lentelė Kelių eismo įvykiai ir jų padariniai.

	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Kelių eismo įvykiai, kuriuose nukentėjo žmonės, iš viso	21	24	24	24
žuvo	5	2	2	2
sužeista	20	25	22	22
Transporto įvykių, kuriuose dalyvavo asmuo apsvaigęs nuo alkoholio	8	15	10	14
Eismo įvykiai, kuriuose nukentėjo vaikai (0-17 m.)				
žuvo	0	0	0	0
sužeista	4	4	1	1

Nelaimingi atsitikimai darbe

Valstybinės darbo inspekcijos duomenimis, Joniškio rajone 2012 metais įvyko 10 nelaimingų atsitikimų darbe (2011 m. – 9), aštuoni iš jų yra lengvi, vienas sunkus ir vienas mirtinas. Didžioji dalis (60 proc.) nelaimingų atsitikimų įvyko vyrams iš jų 40 proc. buvo sunkūs ir mirtini, moterys patyrė (40 proc.) nelaimingų atsitikimų ir visi jie buvo lengvi.

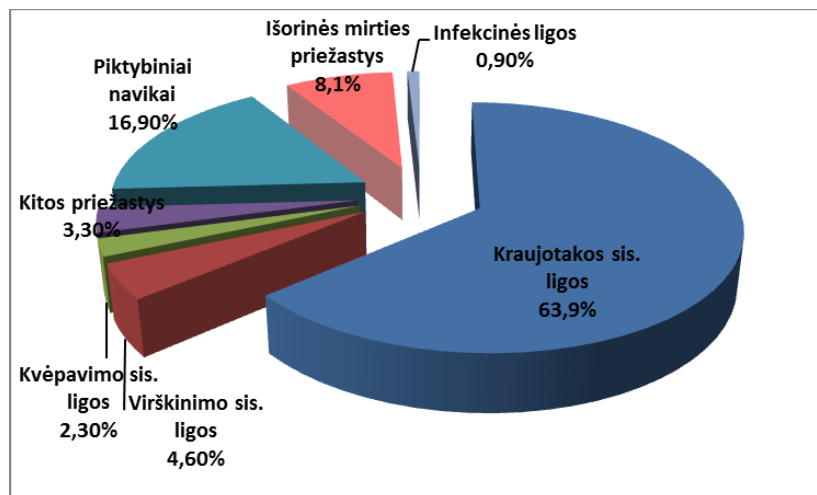
3 pav. Nelaimingų atsitikimų darbe skaičiaus pokyčiai 2009-2012 m., absoliutūs skaičiai

Šaltinis: Valstybinė darbo inspekcija

4.2. Mirtingumas

Sveikatos informacijos centro Mirties priežasčių registro duomenimis, Joniškio rajone 2012 m. mirė 432 žmonės, t. y. trimis asmenimis daugiau negu 2011 metais.

Joniškio rajono gyventojų mirties priežasčių struktūra, kaip ir visos Lietuvos, jau daugelį metų išlieka nepakitusi. Trys pagrindinės mirties priežastys – kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai ir išorinės mirties priežastys 2012 m. sudarė 88,9 proc. visų mirties priežasčių. Nuo kraujotakos sistemos ligų mirė daugiau nei pusė t. y. 63,9 proc., nuo piktybinių navikų – 16,9 proc., o nuo išorinių mirties priežasčių – 8,1 proc. visų mirusiųjų (4 pav.).

4 pav. Joniškio rajono gyventojų mirties priežasčių struktūra 2012 m.

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

2012 m. 100 000 gyventojų teko 1711,8 mirusiojo (2011 m. – 1537,4/100 000 gyventojų). Didžiausias Joniškio rajono gyventojų mirtingumo rodiklis buvo virš 65 metų amžiaus grupėje ir siekė 6400,97 atvejus 100000 gyventojų, 45-64 m. amžiaus asmenų mirtingumas 100000 gyv. buvo 1317,25.

2012 m. Joniškio rajone mirė 201 vyras, palyginus su 2011 m. – 22 vyrais mažiau. Vyrų mirtingumo rodiklis 2012 m. buvo 1713,1/100 000 gyventojų (2011 m. – 1537,4/100 000 gyventojų). Daugiausiai vyrų (52,7 proc.) vyrų mirė nuo kraujotakos sistemos ligų. Nuo piktybinių navikų 2012 m. Joniškio rajone mirė 40 vyrų, t. y. 19,9 proc. visų mirusių vyrų. Daugiausiai vyrų mirė nuo trachėjos, bronchų ir plaučių bei priešinės liaukos piktybinių navikų.

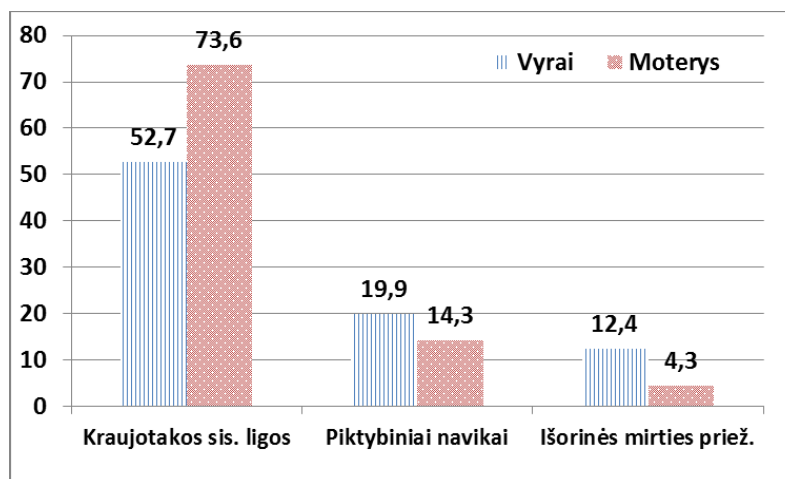
Joniškio rajone 12,4 proc. visų 2012 m. mirusių vyrų žuvo dėl išorinių mirties priežasčių. Iš 25 vyrų, 48 proc. nusizudė, 28 proc. mirė nuo nelaimingų atsitikimų - transporto įvykių, paskendę, sušalę ar apsinuodiję alkoholiu. Vyrų mirtingumo rodiklis nuo išorinių mirties priežasčių išaugo nuo 175,8 atvejų tenkančių 100 000 gyventojų 2011 metais iki 213,1/100 000 gyventojų – 2012 m. Nuo išorinių mirties priežasčių mirė 2,5 karto daugiau vyrų negu moterų.

Ketvirtoje vietoje vyrų mirties priežasčių struktūroje yra virškinimo sistemos ligos. 2012 m. nuo jų mirė 12 vyrų, t. y. 6 proc. visų mirusių vyrų.

2012 m. Joniškio rajone mirė 231 moteris. Moterų mirtingumo rodiklis 2012 m. buvo 1710,6/100 000 gyventojų (2011 m. – 1389,9/100 000 gyventojų). Daugiausiai moterų (73,6 proc.) mirė nuo kraujotakos sistemos ligų.

Nuo piktybinių navikų 2012 m. mirė 33 moterys ir sudarė 14,3 proc. visų mirusių moterų. Iš jų daugiausia mirė nuo krūties piktybinių navikų.

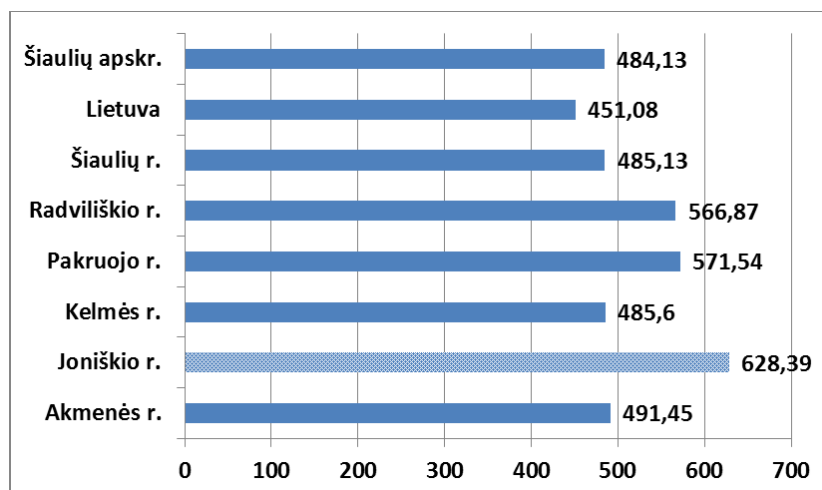
Nuo išorinių mirties priežasčių 2012 m. mirė 10 moterų ir sudarė 4,3 proc. visų mirusių moterų, pusė iš jų (50 proc.) nusizudė. Moterų mirtingumo nuo išorinių mirties priežasčių rodiklis 2012 m. buvo 74,1/100 000 gyventojų ir palyginus su 2011 m. išaugo (60,7/100 000 gyv.).

5 pav. Joniškio rajono gyventojų pagrindinės mirties priežastys 2012 m., pasiskirstymas pagal lytį, proc. nuo visų mirusiųjų

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Joniškio rajone standartizuotas mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis tenkantis 100000 gyventojų yra didžiausias palyginus Lietuvos, Šiaulių apskrities vidurkiais bei gretimų rajonų rodikliais. (6 pav.).

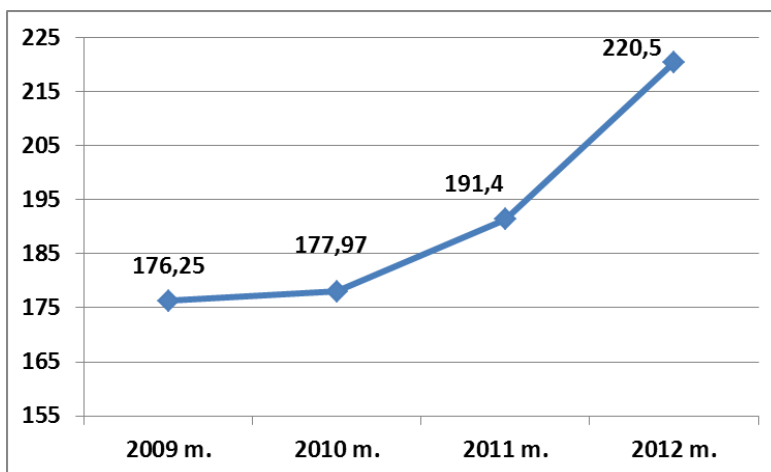
6 pav. Standartizuotas mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų Lietuvos Respublikoje, Šiaulių apskr., Šiaulių, Joniškio, Pakruojo, Kelmės, Akmenės ir Radviliškio rajonuose 2012 m., atvejų skaičius tenkantis 100000 gyventojų.

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

4.3.Sveikatos būklė

Kraujotakos sistemos ligos

Higienos instituto sveikatos informacijos centro duomenimis, asmenų, sergančių kraujotakos sistemos ligomis, skaičius kasmet didėja (7 pav.). Joniškio rajone 2012 m. buvo užregistruoti 5566 asmenys, sergantys kraujotakos sistemos ligomis, sergamumo rodiklis siekė 220,5/1000 gyv. (2011 m. – 191,4/1000 gyv.). Dažniausiai gyventojai sirgo hipertenzinėmis ligomis 167,2/1000 gyv., išemine širdies liga 54,1/1000 gyv., insultu 8,1/1000 gyv.

7 pav. Sergamumas kraujotakos sistemos ligomis, atvejų skaičius 1000 gyv., pokyčiai 2009-2012 m.

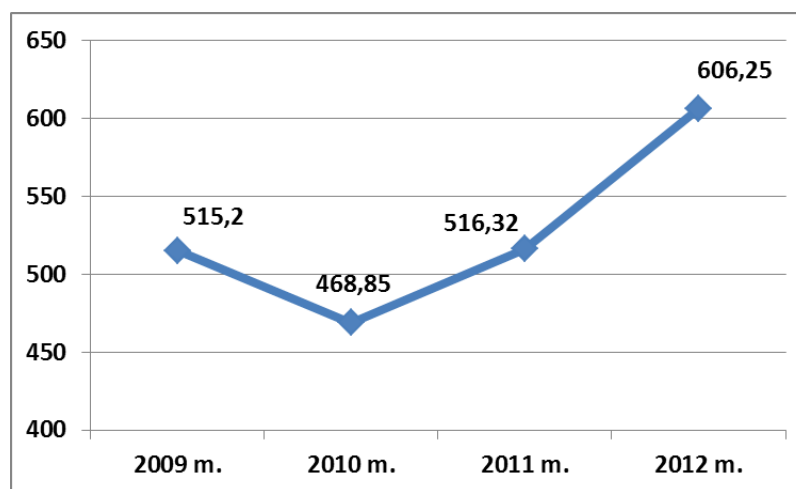
Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Piktybiniai navikai

Vilniaus universiteto Onkologijos instituto duomenimis, 2012 m. sergamumas piktybiniais navikais padidėjo iki 606,25/100000 gyv. nuo 516,32/100000 gyv. 2011 m. (8 pav.). Vyrų sergamumas piktybiniais navikai 2012 metais padidėjo ir siekė 372,5 atvejų 100000 gyventojų (2011 m. – 258,2/100000 gyv.). Palyginus su 2011 metais moterų sergamumas piktybiniais navikais tenkantis 100000 gyv. sumažėjo iki 233,8 atvejų (2011 m.- 258,2/100000 gyv.). Dažniausiai 2012 m. nustatyti priešinės liaukos (126,8/100000 gyv.), plaučių, trachėjos ir bronchų (71,3/100000 gyv.) bei odos (59,4/100000 gyv.) piktybiniai navikai.

Palyginus su 2011 metais, vyrams buvo diagnozuota 2,7 karto daugiau priešinės liaukos piktybinių navikų, 2012 metais 100000 vyrų teko 272,2 sergamumo atvejų (2011 m. – 99,5/100000 vyrų). Antrą vietą vyrų tarpe užima plaučių, trachėjos ir bronchų piktybiniai navikai (136,1/100000 vyrų). Moterų krūties piktybinių navikų buvo diagnozuoti 74,2 atvejų tenkančių 100000 moterų (2011 m. – 50,4/100000 mot.). Odos piktybiniai navikai diagnozuojami dažniau moterims nei vyrams, 2012 m. 100000 moterų teko 66,8 atvejų (2011 m. – 86,4/100000 mot.).

Joniškio rajone 2012 m. buvo užregistruoti 153 pirmą kartą nustatyti onkologiniai susirgimai (2011 m. – 134), iš jų 35 nustatyta I susirgimo stadija, 32 asmenims - II stadija, 23 asmenų – III ir 36 asmenims - IV stadija, 27 sergančiųjų - stadija nenurodyta.

8 pav. Joniškio rajono gyventojų sergamumas piktybiniais navikais, atvejų skaičius 100000 gyv. , pokyčiai 2009-2012 m.

Šaltinis: Vilniaus universiteto Onkologijos institutas

Akių ligos

Joniškio rajone 2012 m. užregistruoti 4221 asmenys sergantys akių ligomis (167,3/1000 gyv.), Šiaulių apskrityje buvo 125,7 akių ligomis sergančių asmenų 1000 gyv., Lietuvoje – 144,3/1000 gyv. Joniškio rajone asmenų sergančių katarakta buvo užregistruoti 589 atvejai (23,3/1000 gyv.), glaukoma – 97 asmenims (3,8/1000 gyv.).

Traumos ir apsinuodijimai

Joniškio rajone beveik dešimtadalis mirčių įvyksta dėl traumų. Tai trečia pagal dažnumą mirties priežastis. Nuo nelaimingų atsitikimų ir traumų daugiausiai žūva jauni ir darbingerio amžiaus gyventojai.

Higienos instituto sveikatos informacijos centro duomenimis, 2012 m. buvo užregistruoti 2784 asmenys patyrę traumas (110,3/1000 gyv.), 2011 m. – 96,7/1000 gyv. Ambulatorinėse ar stacionarinėse sveikatos priežiūros įstaigose, 2012 m. buvo užregistruoti 707 vaikai 0-17 m. (148,1/1000 gyv.), kuriems diagnozuota bent viena trauma ir 2077 suaugusieji (101,5/1000 gyv.).

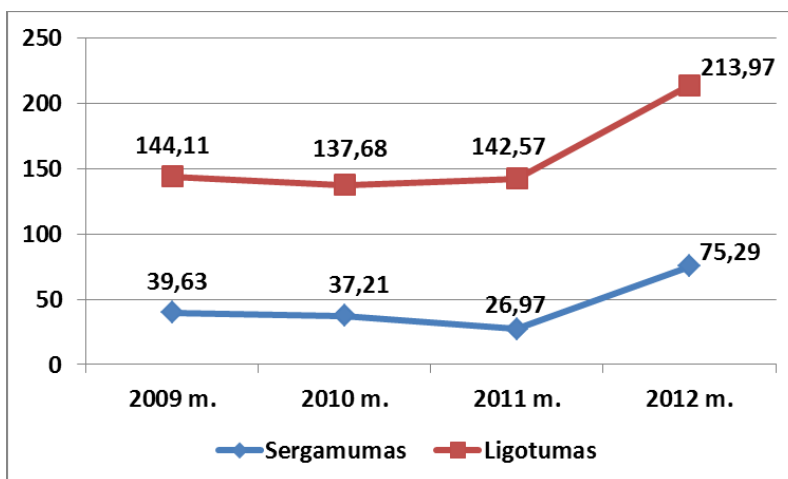
Kvėpavimo sistemos ligos

Higienos instituto sveikatos informacijos centro duomenimis, 2012 m. užregistruoti 5225 sergantys asmenys (2011 m. – 5997), kuriems ambulatorinėse ar stacionarinėse sveikatos priežiūros įstaigose buvo diagnozuota bent viena kvėpavimo sistemos liga. 1000 gyventojų teko 207 sergantys asmenys (2011 m. – 214,9/1000gyv.). Didžiausią dalį sergančiųjų kvėpavimo sistemos ligomis sudarė vaikai 0-17 m. Iš visų kvėpavimo sistemos ligų, daugiausia užregistruota ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų ir gripo 1000-čiai gyventojų teko 129,5 atvejų (2010 m. – 143,6/1000 gyv.).

Tuberkuliozė

Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis, Joniškio rajone 2012 m. sergančių tuberkulioze užregistruota 19 atvejų, t.y. 100000 gyventojų teko 75,3 atvejų, 2011 m. – 27/100000 gyv.

Vaikų, nuo 0-17 m. amžiaus sergančių tuberkulioze laikotarpiu nuo 2009-2012 m. nebuvo. Suaugusiųjų, sergančiųjų tuberkulioze 2012 m. buvo 92,87 atvejų iš 100000 gyventojų, 2011 m. – 33,55/100000 gyv. Naujų sergamumo tuberkulioze atvejų 2012 m. buvo išaiškinta 2,7 karto daugiau, nei 2011 m., sergančiųjų asmenų skaičius išaugo 1,5 karto (9 pav.).

9 pav. Sergamumo bei ligotumo tuberkulioze pokyčiai 2009-2012 m., atvejų skaičius 100000 gyv.

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Infekcinės ir parazitinės ligos

Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro duomenimis, sergamumas ūmiomis viršutinių kvėpavimo takų infekcijomis išlieka didžiausias iš visų infekcinių ir parazitinių ligų – 2012 m. sergamumo rodiklis siekė 129,5/1000 gyventojų, palyginus su 2011 m. jis sumažėjo 10 proc. Sergamumas nepatikslingomis bakterinėmis žarnyno infekcijomis 2012 m. išaugo iki 6,33 atvejų 10000 gyventojų (2011 m. - 3,85/10000 gyv.). Padidėjo sergamumas kitomis patikslingomis bakterinėmis žarnyno infekcijomis nuo 1,54/10000 gyv. - 2011 m. iki 1,58 atvejų 10000 gyventojų – 2012 m. Sergamumo Laimo liga rodiklis 10000 gyv. padidėjo ir siekė 3,96 atvejų (2011 m. – 2,31/10000 gyv.), sergamumas kampilobakteriozėmis padidėjo iki 1,98 atvejų (2011 m. – 1,55/10000 gyv.).

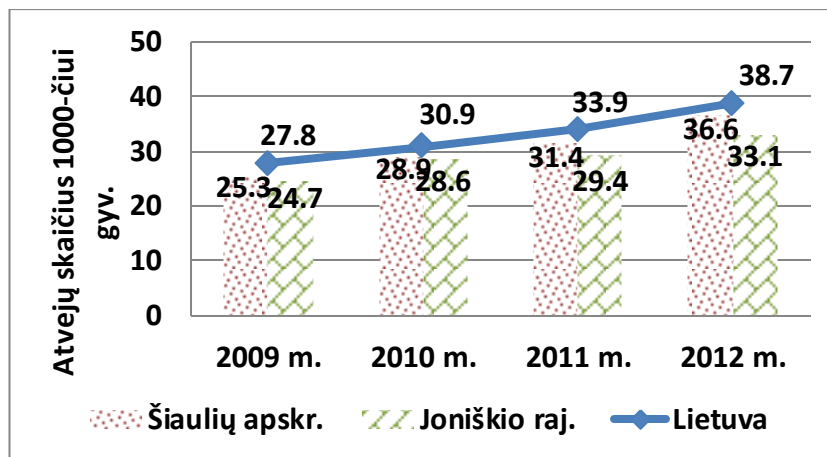
Lytiškai plintančios ligos

Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro duomenimis, 2012 m. Joniškio rajone buvo užfiksuoti 2 nauji susirgimai sifiliu, 2011 m. užregistruoti 2 atvejai susirgimo šia liga. Naujų ŽIV nešiotojų užregistruotas vienas atvejis, viso rajone 2012 m. metų pabaigoje buvo 5 ŽIV nešiotojai, tai sudarė 20,09 atvejų tenkančių 100000 gyventojų. Joniškio rajone 2012 m. užregistruoti 2 nauji sergamumo AIDS atvejai, sergančiųjų skaičius metų pabaigoje sudarė 3 atvejus (12,05/100000 gyv.). Sergančiųjų gonorėja 2012 m. užregistruota nebuvo.

4.4. Vaikų sveikatos būklė

Kvėpavimo sistemos ligos yra dažniausia vaikų sergamumo priežastis. Vaikų nuo 0-17 m. amžiaus, sergančių ūminėmis viršutinių kvėpavimo takų infekcijomis ir gripu 2012 metais 1000-čiai gyventojų užregistruoti 405,5 atvejų (2011 m. – 410,4/1000 gyv.). Kasmet

daugėja vaikų sergančių astma ir lėtinėmis apatinių kvėpavimo takų ligomis. Joniškio rajone 1000 gyventojų užregistruoti 33,1 vaikai sergantys lėtinėmis apatinių kvėpavimo takų ligomis (2011 m. – 29,6/1000 gyv.). Vaikų 0-17 m., sergančių astma ir astminėmis būklėmis 2012 metais užregistruota 33,1/1000 gyv., 2011 m. – 29,4/1000 gyv. Joniškio rajone vaikų sergančių astma ir astminėmis būklėmis yra mažiau palyginus su Šiaulių apskrities ir Lietuvos vidurkais (10 pav.).

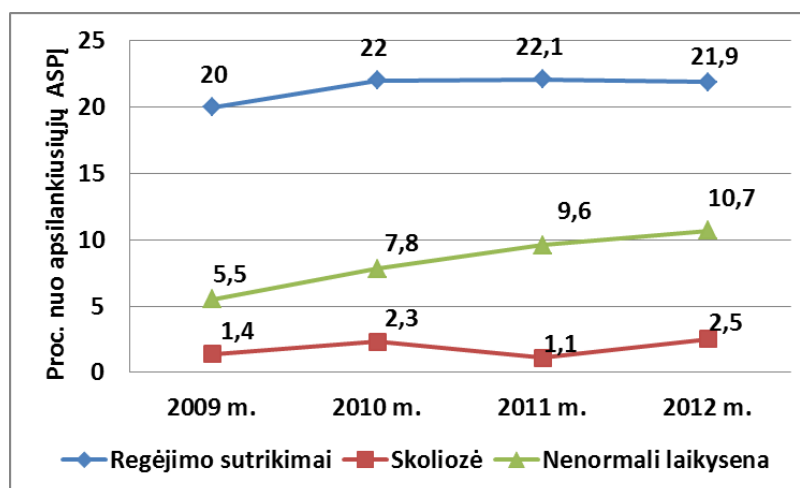

10 pav. Vaikų 0-17 m., ligotumo astma ir astminėmis būklėmis Lietuvoje, Šiaulių apskrityje ir Joniškio rajone, skaičiaus dinamika 2009-2012 m.

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis, 2012 m. ambulatorinėse sveikatos priežiūros įstaigose užregistruota 4516 apsilankusių vaikų (0-17 m.), 240 vaikų mažiau nei 2011 m. (4756 vaikai). Didžiausia dalis, apsilankusiųjų ambulatorinėse sveikatos priežiūros įstaigose buvo 7-14 m. amžiaus vaikai (2174), jie sudarė 48,1 proc. nuo visų ambulatorinėse sveikatos priežiūros įstaigose apsilankusių vaikų. Užregistruotų ambulatorinėse sveikatos priežiūros įstaigose vaikų nuo 0-6 m. amžiaus buvo 29,3 proc. nuo visų apsilankusiųjų skaičiaus (1322 vaikai). Vaikų 15-17 m., apsilankusiųjų ambulatorinėse sveikatos priežiūros įstaigose buvo mažiausiai - 1020 vaikų nuo visų apsilankusiųjų (22,6 proc.). Regėjimo sutrikimai užregistruoti 991 vaikui, t.y. 21,9 proc. nuo apsilankusiųjų skaičiaus. Nenormali laikysena 2012 m. nustatyta 483 vaikams (10,7 proc.), 2011 m. šis sutrikimas buvo diagnozuotas 455 vaikams. Skoliozė diagnozuota 114 vaikams, nuo apsilankusiųjų skaičiaus sudarė 2,5 proc., klausos defektai - 9 vaikams, deformuojančios dorsopatijos – 7 vaikams (11 pav.).

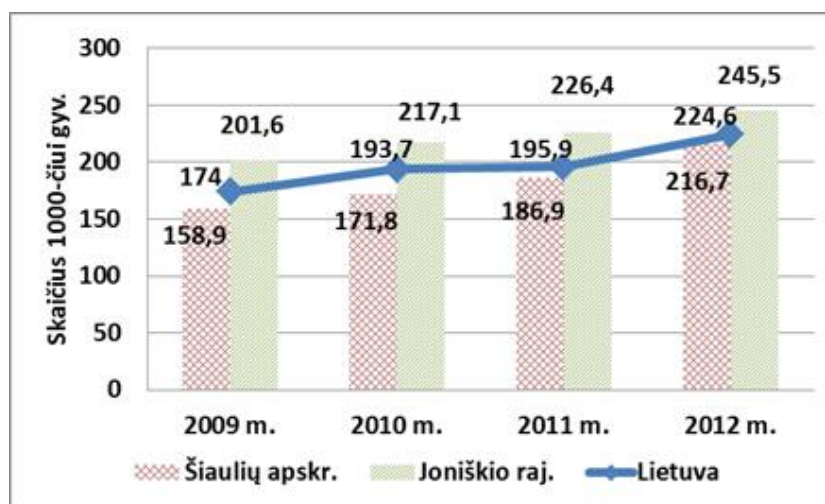
Daugiausia regėjimo sutrikimų, nuo apsilankusiųjų skaičiaus, užregistruota 7-14 metų amžiaus grupėje – 529 atvejai (40 proc.). 15-17 metų amžiaus grupėje regėjimo sutrikimai diagnozuoti 279 vaikams (21,1 proc.) nuo apsilankusiųjų.

11 pav. Vaikai 0-17 metų amžiaus, sergantys kai kuriomis ligomis ir sutrikimais, skaičiaus pokyčiai 2009-2012 m., proc.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Vaikų 0-17 metų, sergančių regėjimo sutrikimais daugėja visoje Lietuvoje. Palyginus su Lietuvos ir Šiaulių apskrities vidurkiais, akių ligomis sergančių vaikų daugiausiai yra Joniškio rajone. Vaikų 0-17 m., sergančių akių ligomis skaičius 2012 m. 1000-čiui gyventojų sudarė 245,5 atvejų (2011 m. – 226,4/1000 gyv.) (12 pav.).

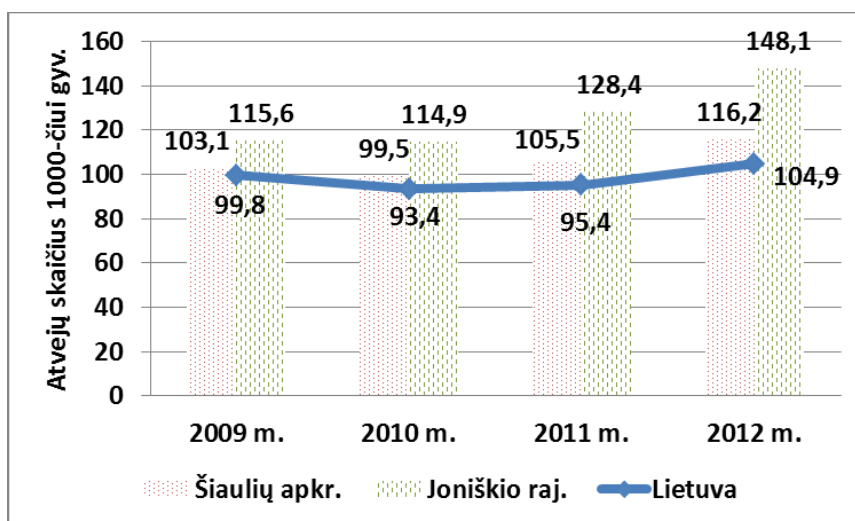

12 pav. Vaikai 0-17 m., sergantys akių ligomis Lietuvoje, Šiaulių apskrityje ir Joniškio rajone skaičiaus pokyčiai 2009-2012m.

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Vaikų, patiriančių traumas dalis yra didžiausia palyginus su Lietuvos bei Šiaulių apskrities vidurkiais (13 pav.). Joniškio rajone vaikų patyrusių traumas 2012 m. tūkstančiui gyventojų teko 148,1 atvejų, 2011 m. – 128,4/1000 gyv. Didžiausią vaikų traumų dalį sudaro pečių lanko ir rankos lūžiai bei galvos sužalojimai. Vaikų 0-17 m., galvos sužalojimų 2012 m.

buvo 26,2 atvejų 1000-čiui gyventojų, pečių lanko ir rankos sužalojimų 1000 gyventojų teko 27,4 atvejų.

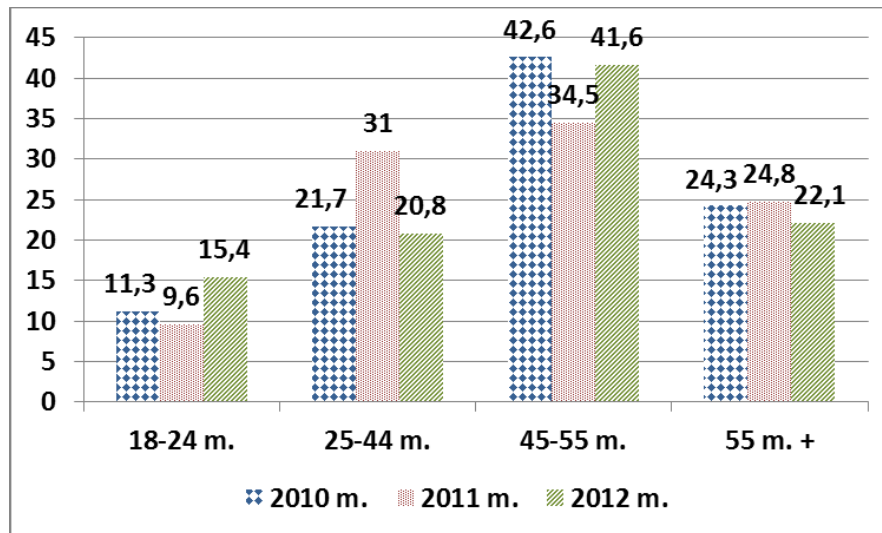

13 pav. Vaikų 0-17 m., traumos ir kiti išorinių priežasčių padariniai Lietuvoje, Šiaulių apskrityje ir Joniškio rajone, pokyčiai 2009-2012 m.

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

4.5. Laikinas nedarbingumas ir neįgalumas

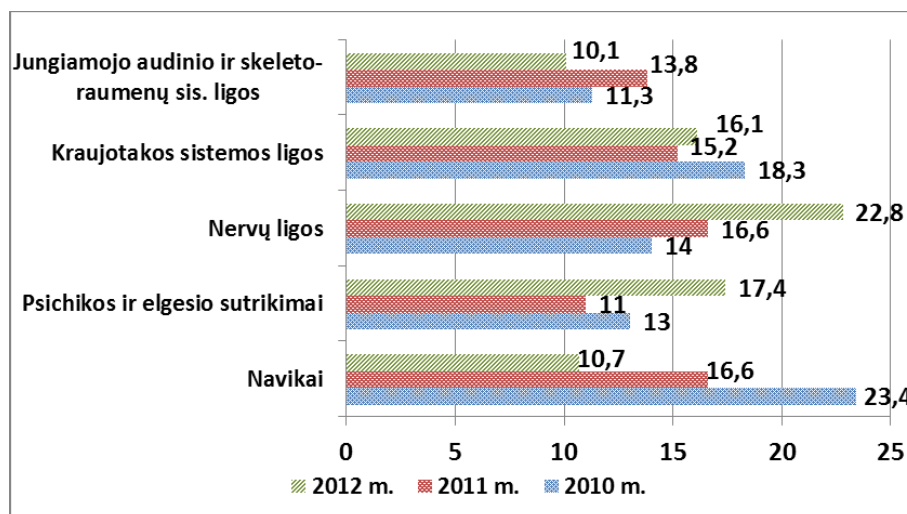
Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie SADM duomenimis, 2012 m. 149 darbingo amžiaus asmenims pirmą kartą nustatytas 0-55 proc. darbingumo lygis (2011 m. - 145). Didžiausia dalis asmenų, kuriems pirmą kartą nustatytas 0-55 proc. darbingumo lygis buvo 45-55 metų amžiaus gyventojų tarpe (41,6 proc.). Asmenims, nuo 55 metų iki pensinio amžiaus 0-55 proc. darbingumo lygis nustatytas 22,15 proc. suaugusiųjų. Palyginus su 2011 m. ženkliai (7,1 proc.) išaugo 45-55 m. amžiaus grupės asmenų, kuriems pirmą kartą buvo nustatytas 0-55 darbingumo lygis, skaičius (14 pav.).

14 pav. Asmenų, kuriems pirmą kartą buvo nustatytas 0-55 proc. darbingumo lygis, pasiskirstymas pagal amžiaus grupes 2010-2012 m., proc.

Šaltinis: Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba

Joniškio rajone asmenims, pirmą kartą 0–55 proc. darbingumo lygis dažniausiai buvo nustatytas dėl nervų sistemos ligų (22,8 proc.), psichikos ir elgesio sutrikimų (17,4 proc.), kraujotakos sistemos ligų (16,6 proc.), piktybinių navikų (10,7 proc.) ir jungiamojo audinio skeleto-raumenų sistemos ligų (10,1 proc.). Palyginus su 2011 m. išaugo asmenų skaičius, kuriems pirmą kartą nustatytas 0-55 proc. darbingumo lygis dėl nervų sistemos ligų nuo 16,6 proc. 2010 m iki 22,8 proc. 2012 m. (15 pav.).

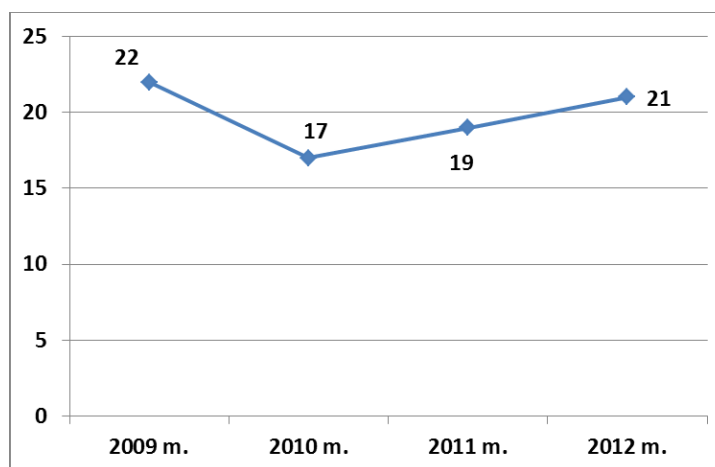

15 pav. Suaugusiųjų, kuriems pirmą kartą nustatytas 0-55 proc. nedarbingumo lygis, pasiskirstymas pagal ligas 2010-2012 m., proc.

Šaltinis: Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba

Neįgalumas 2012 metais pirmą kartą nustatytas 21 vaikui nuo 0-17 metų amžiaus (2011 m. – 19 vaikų) (16 pav.). Iš jų 52,4 proc. pirmą kartą nustatytas lengvas neįgalumo lygis, 28,6 proc. – vidutinis, sunkus – 19 proc. Didžiąjai daliai vaikų pirmą kartą neįgalumas nustatytas 5-9

metų amžiaus grupėje – 38,1 proc. ir 0-4 metų – 33,3 proc. Vyresniems vaikams, 10-14 m. amžiaus pirmą kartą neįgalumas nustatytas 19 proc., 15-17 m. vaikams – 9,5 proc. Dažniausios vaikų neįgalumo priežastys buvo psichikos ir elgesio sutrikimai – 66,7 proc. nuo visų vaikų, kuriems pirmą kartą buvo nustatytas neįgalumas.

16 pav. Vaikų (0-17 m. amžiaus), kuriems pirmą kartą buvo nustatytas neįgalumas, skaičius pokyčiai 2009-2012 m.

Šaltinis: Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba

4.6. Sveikatos priežiūros sistemos raida

Sveikatos priežiūros ištekliai

Pastaraisiais metais sveikatos priežiūros ištekliai kito neženkiai. 2012 m. pabaigoje iš viso Joniškio rajono sveikatos įstaigose dirbo 46 gydytojai, 8 odontologai, 225 specialistai su aukštuoju ar aukštesnioju medicinos išsilavinimu (ne gydytojai) (4 lentelė).

4 lentelė. Sveikatos personalo skaičiaus pokyčiai Joniškio rajone 2009-2012 m.

	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Gydytojų skaičius	42	43	45	46
10000-čiui gyv.	15,31	16,34	17,59	18,48
Odontologų skaičius	6	7	8	8
10000-čiui gyv.	2,19	2,66	3,13	3,21
Kitų specialistų su aukštuoju ar aukštesnioju medicinos išsilavinimu (ne gydytojų)	229	226	226	225
10000-čiui gyv.	83,49	85,86	88,34	90,4
Iš jų:				
Slaugos specialistai	176	186	184	183
1000-čiui gyv.	65,99	70,66	71,92	73,52

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Ambulatorines paslaugas teikiančių sveikatos priežiūros įstaigų veikla

Joniškio rajono gyventojai 2012 m. pas gydytojus apsilankė 158211 kartų. Vienam gyventojui per metus teko 6,27 apsilankymų pas gydytojus. Šiaulių apskrities vidurkis sudaro 7,35 (1 gyventojui) apsilankymų pas gydytojus. Iš visų apsilankymų profilaktiniai patikrinimai sudaro 21748 atvejus arba 13,7 proc., apsilankymai namuose – 1,8 proc. (2827 apsilankymai), mokami apsilankymai – 2,8 proc. (4459 apsilankymai).

5 lentelė. Joniškio rajono gyventojų apsilankymų pas gydytojus skaičius 2012 m.

Iš viso apsilankymų	Apsilankymų skaičius 1-am gyventojui	Iš visų apsilankymų -profilaktiniai		Iš visų apsilankymų –apsilankymai namuose		Iš visų apsilankymų – mokami apsilankymai	
		abs. sk.	%	abs. sk.	%	abs. sk.	%
158211	6,27	21748	13,7	2827	1,8	4459	2,8

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Joniškio rajono ambulatorinę pagalbą teikiančiose įstaigose, suaugusiems asmenims (18 m.+), užregistruota 37609 susirgimai, tūkstančiui suaugusiųjų gyventojų tenka 1837,9 susirgimų. Iš visų užregistruotų susirgimų naujai užregistruoti susirgimai sudaro 16379 atvejus, naujų susirgimų 1000-čiui suaugusiųjų gyventojų tenka 800,42 atvejai. Vaikams (0-17 m.) 2012 m. užregistruota 11297 susirgimai, tūkstančiui vaikų tenka 2366,86 užregistruoti susirgimai. Naujai užregistruotų susirgimų vaikams 2012 m. buvo 8572 atvejai, tai sudaro 1795,94 atvejų 1000-čiui vaikų.

Ambulatorinių ligonių ištyrimo apimtys 2012 m. nežymiai sumažėjo palyginus su 2011 m. Laboratorinių tyrimų šimtui apsilankymų 2012 m. iš viso buvo atlikta 33,9 (2011 m. – 45,2/100 apsilankymų). Šimtui apsilankusiųjų, hematologiniai tyrimai buvo atlikti 13,7 kartų, biocheminiai – 5,2 ir imunologinių 0,4 kartų. Rentgenologiniai tyrimai šimtui apsilankymų atiteko 8 kartai (2011 m. - 8,3/100 aps.). Funkcinės diagnostikos procedūrų buvo 4,4 kartų šimtui apsilankusiųjų (2011 m. – 4,5/100 aps.).

6 lentelė. Ambulatorinių ligonių ištyrimo apimtis 2011- 2012 m. (100 apsilankymų)

Laboratorinių tyrimų						Rentgenologinių tyrimų		Funkcinės diagnostikos procedūrų	
Iš viso		hematologinių	citologinių	biocheminių	imunologinių				
2011	2012	2012	2012	2012	2012	2011	2012	2011	2012
45,2	33,9	13,7	-	5,2	0,4	8,3	8,0	4,5	4,4

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Sveikatos priežiūros įstaigose, ilgalaikis stebimų suaugusiųjų ligonių skaičius kito nežymiai nuo 17493 atvejų 2011 m. iki 17997 – 2012 m. Tūkstančiui gyventojų 2012 m. teko 888,1 stebimų ligonių, 2011 m. 846,6/1000-čiui gyventojų. Vaikų (0-17 m.), ilgalaikis stebimų ligonių skaičius taip pat nedidėjo. 2012 m. buvo stebimi 2508 vaikai (0-17 m.), t.y. 13 vaikų mažiau nei 2011 m. (2521 vaikas). Stebimų vaikų skaičius 2012 m. 1000-čiui gyventojų sudarė 542,3 atvejus (2011 m. – 512,2/1000 gyv.).

Joniškio rajono gyventojų apsilankymai pas odontologus 2012 m. sumažėjo, palyginus su 2011 m. Iš viso apsilankymų pas odontologus 2012 m. buvo 12649 kartai. Apsilankymų skaičius vienam gyventojui sudarė 0,5 kartų.

7 lentelė. Apsilankymai pas odontologus 2009- 2012 m.

Iš viso apsilankymų				Apsilankymų skaičius 1-am gyventojui			
2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
15589	13662	13799	12649	0,53	0,47	0,49	0,50

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Stacionaro veikla

Lietuvos sveikatos informacijos centro duomenimis, Joniškio rajono stacionaro veikla 2012 m. kito nežymiai palyginus su 2011 m. Stacionaro lovų skaičius 2012 m. liko toks pat, kaip 2011 m., tuo tarpu ligonių hospitalizuota 1183 asmenimis mažiau (1 lentelė). 2012 m. pailgėjo vidutinis gulėjimo laikas, beveik dvigubai sumažėjo lovos apyvarta ir pablogėjo lovos funkcionavimas.

8 lentelė. Pagrindiniai lovų veiklos rodikliai (be slaugos, reab.) 2009-2012 m.

	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Stacionaro lovų skaičius	120	109	109	109
10000-čių gyv.	40,9	38,6	39,6	43,8
Hospitalizuota ligonių	4278	4635	4876	3693
1000-čiui gyv.	146	164,01	177	148,37
Vidutinis gulėjimo laikas (dienos)	6,47	6,12	6,08	10,13
Lovos apyvarta	41,21	42,62	44,88	24,69
Lovos funkcionavimas	266,66	261,03	272,84	250,24

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

Laboratorinių ir rentgenologinių tyrimų bei funkcinės diagnostikos procedūrų 2012 m. skaičius tenkantis vienam stacionaro ligoniui palyginus su 2011 m. beveik nekito. Laboratorinių

tyrimų skaičius, vienam stacionaro ligoniui, Joniškio rajone buvo beveik dvigubai mažesnis palyginus su Lietuvos ir Šiaulių apskrities vidurkiais (2 lentelė).

9 lentelė. Stacionaro ligonių ištyrimo apimtis 2010-2012 m. (1-am stacionaro ligoniui)

Vietovės pavadinimas	Laboratorinių tyrimų			Rentgenologinių tyrimų			Funkcinės diagnostikos procedūrų		
	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Iš viso Lietuvoje	13,6	14,4	15,2	1,0	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8
Šiaulių apsk.	13,4	14,4	12,9	1,6	1,0	1,0	0,9	0,8	1,1
Joniškio r.	7,5	7,4	8,8	0,7	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0

Šaltinis: Higienos instituto sveikatos informacijos centras

4.7. Fizinės aplinkos veiksniai

Maudyklų vandens stebėseną

Maudyklų vandens kokybės stebėseną 2012 m. buvo vykdoma Žvelgaičių ežere ir Mikšiūnų tvenkinyje. Švėtės upėje ir Joniškio tvenkinyje vandens kokybė buvo tikrinta tik gegužės 17 d., dėl atliekamų valymo darbų imti sekančius bandinius buvo netikslinga. Maudymosi sezono metu buvo paimti 5 bandiniai iš Žvelgaičių ežero ir 4 bandiniai iš Mikšiūnų tvenkinio. Lietuvos higienos normos HN 92:2007 reikalavimams neatitiko š.m. rugpjūčio 23 d. paimtas bandinys iš Mikšiūnų tvenkinio. Visi kiti tirti bandiniai higienos normos reikalavimus atitiko.

Vandentiekio vanduo

UAB „Joniškio vandenys“ pateiktais duomenimis, 2012 m. centralizuotu vandentiekiu naudojosi 11892 (47,12 proc.) gyventojai, 2011 m. – 41 proc. Miesto gyventojų dalis, kurie naudojami centralizuotai tiekiamu vandeniu sudaro 58 proc. t.y. 6525 gyventojai (2011 m. – 6239 gyv.), kaimo - 38,3 proc. (5367 gyv.), 2011 m. – 5203 kaimo gyventojai. Nuotekos tvarkomos pagal teisės akto reikalavimus 9358 rajono gyventojams (2011 m. – 8825 gyv.).

Geriamojo vandens mėginių skaičius, kuriuose cheminių (toksinių) medžiagų koncentracijos viršijo nustatytas ribines vertes : nitritai – 5 mėginiai, nitratai – 9 mėginiai.

Apibendrinimas

- Joniškio rajone gyventojų skaičius mažėja dėl neigiamos natūralios kaitos ir emigracijos.
- Stebima gyventojų senėjimo tendencija, beveik penktadalį (19,64 proc.) gyventojų sudaro 65 metų ir vyresnio amžiaus asmenys.
- Kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai ir išorinės mirties priežastys yra pagrindinės Joniškio rajono gyventojų mirties priežastys.
- Joniškio rajono gyventojams 2012 m. dažniausiai buvo užregistruotos su senėjimu susijusios ligos: kraujotakos, jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos bei akių ligos. Daugėja asmenų sergančių nervų sistemos ligomis, cukriniu diabetu.
- Didėja sergamumas piktybiniais navikais. Vyrai dažniausiai sirgo priešinės liaukos bei plaučių, trachėjos ir bronchų piktybiniais navikais, moterys - krūties ir odos piktybiniai navikai.
- Vaikams dažniausiai diagnozuojama kvėpavimo sistemos ligos, iš jų viršutinių kvėpavimo takų infekcijos ir gripas, akių ligos bei traumos ir kiti išorinių priežasčių padariniai.
- Dažniausiai darbingo amžiaus asmenims pirmą kartą neįgalumas nustatytas dėl nervų sistemos ligų, psichikos ir elgesio sutrikimų ir kraujotakos sistemos ligų.
- Vaikai, pripažinti pirmą kartą neįgaliais dažniausiai dėl psichikos ir elgesio sutrikimų.
- Sveikatos priežiūros išteklių ženkliai nekito.
- Joniškio rajone stacionaro veikla 2012 m. palyginus su 2011 m. sulėtėjo: pailgėjo vidutinis gulėjimo laikas, beveik dvigubai sumažėjo lovos apyvarta ir sumažėjo lovos funkcionavimas.
- Maudyklų vandens kokybės stebėseną 2012 m. buvo vykdoma Žvelgaičių ežere ir Mikšiūnų tvenkinyje. Reikalavimams neatitiko vienas bandinys iš Mikšiūnų tvenkinio.
- Padidėjo gyventojų skaičius, kurie naudojami centralizuotai tiekiamu vandeniu bei kurių nuotekos tvarkomos pagal teisės akto reikalavimus.

V. VYKDYTOS VALSTYBINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMOS IR STRATEGIJOS

Šiuo metu Lietuvoje Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis finansuojamos ir vykdomos šešios prevencinės profilaktinės programos. Keturios jų yra skirtos onkologinių susirgimų prevencijai bei profilaktikai:

- Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių finansavimo programa.
- Atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programa.
- Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programa.
- Storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programa.

Valstybinės ligonių kasos duomenimis, prevencinėse programose dalyvauja vis daugiau žmonių. Prevencinės vėžio programos padeda sumažinti moterų ir vyrų sergamumą piktybiniais navikais ir mirtingumą nuo onkologinių ligų. Joniškio rajone gyventojų mirtingumas nuo piktybinių navikų antroje vietoje po mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų.

Krūties vėžio prevencijos programa

Atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programa patvirtinta sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. V-729. Šiaulių teritorinės ligonių kasos duomenimis, 2012 metais Joniškio rajone buvo 3671 moterų 50-69 metų amžiaus, prisirašiusi prie ASP įstaigų (2011 m. – 3698). Informavimo dėl krūties piktybinių navikų profilaktikos ir siuntimo atlikti mamografiją paslaugos buvo suteiktos 12,3 proc. (2011 m. - 6,1 proc.) moterų. VŠĮ Joniškio PSC 2012 metais buvo prisirašiusios 2428 50-69 metų moterys, iš jų informavimo dėl krūties piktybinių navikų profilaktikos ir siuntimo atlikti mamografiją paslaugos buvo suteiktos 11,1 proc. UAB „Saulenė“ šių paslaugų 50-69 m. moterims suteikė 19,2 proc. IĮ „V. Neverauskienės klinika-vaistinė“ informavimo dėl krūties piktybinių navikų profilaktikos ir siuntimo atlikti mamografiją paslaugos suteiktos 7,8 proc. vyresnio amžiaus moterų. 2012 metais šiai programai finansuoti iš PSDF biudžeto lėšų buvo skirti 5409 litai.

Gimdos kaklelio vėžio prevencinė programa

Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių finansavimo programa vykdoma nuo 2004 metų (patvirtinta sveikatos apsaugos ministro 2004 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. V-482). Joniškio rajone 2012 metais prisirašiusių prie ASPI 25-60 m. buvo 6432

(2011 m. 6514) moterys. Informavimo dėl gimdos kaklelio piktybinių navikų profilaktikos paslaugos suteiktos 33,3 proc. rajono moterų. Aktyviausiai šią programą vykdė UAB „Saulenė“.

Gimdos kaklelio citologinio tepinėlio paėmimo ir rezultatų įvertinimo paslaugos suteiktos 14,6 proc. 25-60 m. amžiaus moterų. Prie VŠĮ Joniškio PSC 2012 m. buvo prisirašiusios 4064 moterys, kurių amžius siekė nuo 25 m. iki 60 metų, iš jų gimdos kaklelio citologinio tepinėlio paėmimo ir rezultatų įvertinimo paslaugos suteiktos 564 moterims (13,9 proc.). UAB „Saulenė“ iš 1420 prisirašiusiųjų šios paslaugos suteiktos 256 (18,0 proc.) moterims. II „V. Neverauskienės klinika-vaistinė“ gimdos kaklelio citologinio tepinėlio paėmimo ir rezultatų įvertinimo paslaugų suteikė 10,7 proc. iš 948 prisirašiusių moterų. Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinėms priemonėms iš PSDF fondo 2012 m. buvo skirta 20863 litai.

Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos programa

Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos programa vykdoma nuo 2006 m. (patvirtinta sveikatos pasaugos ministro 2005 m. gruodžio 14 d. įsakymu nr. V-973). Informavimo ir PAS nustatymo paslaugos apie ankstyvojo priešinės liaukos vėžio diagnostiką 2012 m. buvo suteiktos 747 vyrams (20,2 proc.) (2011 m. – 29,5 proc.) iš 3690 prisirašiusiųjų 50-75 metų amžiaus vyrų grupės (4 pav.). Aktyviausiai šią programą vykdė UAB „Saulenė“, informavimo ir PSA nustatymo paslauga buvo suteikta 29,6 proc. vyrų iš 513 aptarnaujamų 50-75 m. vyrų skaičiaus. Šios programos įgyvendinimui iš PSDF biudžeto lėšų 2012 m. skirta 28976 litai.

Storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programa

Nuo 2012 m. Šiaulių apskrityje pradėta vykdyti Storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programa. Vykdamt Storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programą siekiama nustatyti ankstyvųjų stadijų storosios žarnos vėžį ir sumažinti mirtingumą nuo šios ligos. Programoje numatytos paslaugos teikiamos kas dvejus metus 50-74 metų asmenims. Joniškio rajone 2012 m. pagal šią programą buvo patikrinti 1383 asmenys, išleista 35430 litų šiai programai finansuoti.

Širdies ir kraujagyslių ligų prevencijos programa

Asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių programa vykdoma nuo 2006 metų (patvirtinta sveikatos apsaugos ministro 2005 m. lapkričio 25 d. įsakymu nr. V-913). Programa skirta vyrams nuo 40 iki 55 metų ir moterims nuo 50 iki 65 metų. Programos priemonės taikomos vieną kartą per metus. Joniškio

rajono savivaldybės ASPI 2012 metais buvo prisirašę 6359 asmenys, priskirti didelės rizikos grupei. Informavimo apie didelę širdies ir kraujagyslių ligų tikimybę, šios tikimybės įvertinimo, pirminės prevencijos priemonių plano sudarymo ar siuntimo išsamiai įvertinti širdies ir kraujagyslių ligų tikimybę paslaugų įvykdymas siekė 29,4 proc. (2011 m. – 27,5 proc.). Aktyviausiai ši programa 2012 m. buvo vykdoma UAB „Saulenė“.

Programai nuo jos pradžios kasmet skiriama vis daugiau lėšų, todėl pasitikrina vis daugiau žmonių. Palyginus, pirmaisiais programos įgyvendinimo metais (2007 m.) buvo panaudota 53320 litų ir pasitikrino kiek daugiau nei tūkstantis asmenų, o 2012 m. programai buvo skirta 90557 litai ir pasitikrino beveik du tūkstančiai žmonių.

Vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programa

Vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programa finansuojama iš PSDF biudžeto. Ši programa skirta vaikų nuo 6 iki 14 metų nuolatinių krūminių dantų kramtomųjų paviršių ėduonies prevencijai.

Ėduonis – dažna ir plačiai pasaulyje paplitusi dantų liga. Silantai - tai dantų ėduonies profilaktikai skirta skysta plombinė medžiaga, kuria užpildomos nuolatinių krūminių dantų vagelės, kad į jas nepatektų ėduonį sukeliančios bakterijos.

Nuolatinių krūminių dantų dengimo silantais paslaugas teikia ASPI, sudariusios sutartis sus TLK dėl odontologijos paslaugų teikimo arba dėl vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis ir šių paslaugų išlaidų apmokėjimo.

Joniškio rajone 2006-2012 m. 1494 vaikų dantys buvo nemokai padengti silantais. 2012 m. šios paslaugos buvo suteiktos 545 vaikams (2011 m. - 217 vaikų). Šiai prevencinei programai iš PSDF biudžeto lėšų buvo skirti 47652 litai.

Apibendrinimas

- Nuo 2012 m. Šiaulių apskrityje pradėta vykdyti Storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programa.
- Pagerėjo asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių programos informavimo paslaugos, atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio programos informavimo paslaugų, vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programų vykdymas ir gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių programos informavimo paslaugos vykdymas.
- Blogėjo - priešinės liaukos vėžio ankstyvosios programos informavimo paslaugų vykdymas.

VI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMŲ IR STRATEGIJŲ, VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS

Visuomenės sveikatos priežiūros priemonės Joniškio rajone įgyvendina Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras). Pagrindinės Biuro veiklos kryptys – visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų organizavimas ir teikimas fiziniams ir juridiniams asmenims Joniškio rajono savivaldybės teritorijoje.

Biuras vykde visuomenės sveikatos stebėseną (monitoringą), siekiant gauti išsamią informaciją apie savivaldybės gyventojų visuomenės sveikatos būklę, sveikatos rizikos veiksnius. Remiantis gautais stebėsenos duomenimis 2013 m. buvo planuotos bei įgyvendintos savivaldybės visuomenės sveikatos stiprinimo priemonės:

1. Organizavo 3 pranešimus apie vykdomas valstybines profilaktines programas. Juose dalyvavo 52 asmenys.
2. Psichinės sveikatos stiprinimui organizuotos 14 paskaitos bendruomenei, kuriuose dalyvavo 305 dalyvių.
3. Pravesti 82 fizinį aktyvumą skatinantys užsiėmimai. Dalyvavo 1901 asmenų.
4. Pagal kompetenciją organizavo alkoholio, tabako ir psichoaktyvių medžiagų vartojimo profilaktiką. Suorganizuoti 6 užsiėmimai, kuriuose dalyvavo 40 asmenys.
5. Sveikos mitybos skatinimui buvo suorganizuota 15 užsiėmimų, kuriuose dalyvavo 446 asmenys.
6. Siekiant sumažinti gyventojų traumatizmą buvo suorganizuoti 2 užsiėmimus, kuriuose dalyvavo 99 asmenys.
7. Lėtinių neinfekcinių ligų profilaktikai buvo skirti 34 užsiėmimai. Dalyvavo 645 asmenys.
8. Atsižvelgiant į vyraujančias visuomenės sveikatos problemas, pagal kompetenciją rengė, ir įgyvendino tikslines sveikatos programas. Parengtos ir įgyvendintos 2 sveikatinimo programos.
9. Vykde vaikų ir jaunimo visuomenės sveikatos priežiūrą, koordinavo visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, dirbančių bendrojo lavinimo mokyklose, veiklą.
10. Pagal kompetenciją organizavo 5 užkrečiamųjų ligų profilaktikos užsiėmimus, juose dalyvavo 55 asmenys.
11. Vykde licencijuotą veiklą - privalomąjį sveikatos mokymą (privalomąjį pirmosios pagalbos mokymą ir privalomąjį higienos įgūdžių mokymą). Dalyvavo 1570 asmenų.

12. Vykdė Jonišio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2011-2013 metų programą.

13. Bendradarbiaujant su Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centru atliktas Jonišio rajono gyventojų mitybos ir fizinio aktyvumo tyrimas. Dalyvavo 41 asmuo.

14. Bendradarbiaujant su Higienos institutu atliktas tyrimas Jonišio rajone „65 metų amžiaus ir vyresnių asmenų sveikatos netolygumai Lietuvoje“. Dalyvavo 50 asmenų.

15. Organizuoti 6 sveikos gyvensenos ugdymo užsiėmimai, juose dalyvavo 146 dalyviai.

VII. BENDRUOMENĖS, NEVALSTYBINIŲ ORGANIZACIJŲ, ŪKIO SUBJEKTŲ, SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS STRUKTŪRINIŲ PADALINIŲ DALYVAVIMAS VYKDANT VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLĄ

7.1. Visuomeninių organizacijų dalyvavimas sveikatinimo veikloje ir priimant svarbius su visuomenės sveikata susijusius sprendimus.

2013 m. sveikatinimo veikloje dalyvavo 14 Jonišio rajono visuomeninės organizacijos. Šios organizacijos rengė įvairius projektus, susijusius su sveikatos išsaugojimu, sveiko gyvenimo būdo propagavimu, sveikos aplinkos kūrimu ir pan. Bendruomenės atstovai dalyvauja Savivaldybės bendruomenės sveikatos taryboje.

7.2. Ūkio subjektų indėlis į visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje.

2013 m. Jonišio rajono savivaldybėje ūkio subjektai vykdė profilaktines medicinines apžiūras, profesinę darbų saugą. Ekonominės plėtros ir investicijų skyrius išduoda licencijas prekiauti alkoholiu ir cigaretėmis.

Švietimo srityje veikiantys ūkio subjektai: Jonišio rajono bendrojo lavinimo mokyklos, padėjo įgyvendinti pirminę visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas bendrojo lavinimo mokyklose, aktyviai įsitraukė į sveikatinimo veiklą.

7.3. Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių indėlis į visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje.

Savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai taip pat įsitraukia į visuomenės sveikatos funkcijų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje:

- Kultūros ir viešųjų ryšių skyrius. Skleidė informaciją per žiniasklaidos priemones, informavo visuomenę apie visuomenės sveikatinimo renginius, spaudoje ir internetiniuose puslapiuose skelbė informaciją sveikatos temomis.

- Savivaldybės administracijos ekonominės plėtros ir investicijų skyrius svarstė ir aptarė licencijų prekiauti alkoholio ir tabako gaminiais išdavimo sąlygas.

- Teisės ir metrikacijos skyrius. Savivaldybės gydytojui, asmens ir visuomenės sveikatos įstaigoms teikia teisinę informaciją ir teisės konsultacijas rengiant teisės aktus, susijusius su visuomenės sveikatos priežiūra.

- Švietimo ir sporto skyrius organizavo sporto šventes, kuravo psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos projektus finansuojamus iš Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos. Sudaro sveikas ir saugias sąlygas sportuoti, gerina jaunimo užimtumą per sportą. Sudaro sąlygas rajono gyventojams dalyvauti kūno kultūros, sveikos gyvensenos veikloje.

- Vaiko teisių apsaugos skyrius rengia ir įgyvendina (kartu su valstybės ir savivaldybės institucijomis bei įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis) tikslines programas ir kitas socialines priemones, susijusias su vaiko teisių apsauga, vaiko globa (rūpyba) ir teisės pažeidimų prevencija. Rūpinasi, kad būtų nustatomi ir registruojami vaikai, linkę į girtavimą, narkomaniją, toksikomaniją, valkatavimą, amoralų elgesį, turintys kitų sveikatos ar elgesio problemų. Rūpinasi, kad būtų plėtojamos socialinės, psichologinės ir teisinės paslaugos vaikams, smurto aukoms; konsultuoja smurto šeimoje ir patyčių klausimais.

- Finansų skyrius derino klausimus dėl visuomenės sveikatos finansavimo.

- Buhalterinės apskaitos skyrius ruošė sąmatas, nagrinėjo visuomenės sveikatos programų finansines ataskaitas, derino finansinius klausimus.

- Infrastruktūros skyrius kontroliuoja savivaldybei pavaldžių institucijų, atsakingų už savivaldybės teritorijos sanitariją, darbą sanitarinės kontrolės objektuose, juridiniams ir fiziniams asmenims priklausančių teritorijų sanitariją ir tvarką, sanitarijos ir higienos taisyklių laikymąsi sanitarijos kontrolės objektuose. Organizuoja savivaldybės aplinkos kokybės gerinimo ir apsaugos veiklą, vykdo gyventojų apsaugą nuo infekcinių ligų, padidėjusio gatvių, buitinio triukšmo, dirvožemio, vandens ir oro taršos, rengia ir teikia savivaldybės tarybai tvirtinti sanitarijos ir higienos taisykles, teikia pasiūlymus dėl sanitarijos būklės gerinimo. Vykdo savivaldos institucijai priskirtų administracinių pažeidimų kontrolę, organizuoja ir vykdo reidus, tikrinimus administraciniams teisės pažeidimams išaiškinti gyvūnų (kačių, šunų, paukščių ir kt.) priežiūros reguliavimo srityje. Išduoda leidimus įsigyti, laikyti, veisti, dresuoti agresyvius šunis ir jais prekiauti.

- Socialinės paramos ir sveikatos skyrius (į šio skyriaus sudėtį įeina savivaldybės gydytojas). Bendradarbiauja su Sveikatos apsaugos ministerija, Narkotikų kontrolės departamentu ir kitomis organizacijomis. Organizuoja ir įgyvendina savivaldybės pirminės

sveikatos priežiūros, visuomenės sveikatinimo ir sveikatos plėtojimo programas. Organizuoja savivaldybės visuomenės sveikatinimo veiklą. Organizuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka Lietuvos sveikatos, valstybinių, apskrities plėtros ir savivaldybės sveikatos programų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje. Prižiūri, ar savivaldybės įmonės, įstaigos ir organizacijos laikosi sveikatinimo veiklos įstatymų, vykdo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus ir kitus teisės aktus, organizuoja jų laikymosi kontrolę. Vykdo sveikatos priežiūros rėmimo priemonių (finansinių lengvatų juridiniams ir fiziniams asmenims, vykdančioms aktyvią sveikatos politiką) įgyvendinimą.

VIII. VAIKŲ IR JAUNIMO SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮGYVENDINIMAS

8.1. Informacija apie mokyklas ir mokinių skaičių

Savivaldybės sprendimas dėl etatų įvedimo		Už sveikatos priežiūros mokyklose paslaugų teikimą atsakinga (-os) institucija (-os)	Mokyklų skaičius		Moksleivių skaičius	
Data, Nr.	Skirta etatų		Steigėja – savivaldybė	Kitų steigėjų	Steigėja – savivaldybė	Kitų steigėjų
	6,25	Joniškio rajono sav. visuomenės sveikatos biuras	11	1	3073	258

8.2. Sveikatos priežiūrą mokyklose vykdančys specialistai

Specialistų etatų skaičius	Specialistų skaičius	Specialistų pasiskirstymas pagal užimamą etatą				Specialistų išsilavinimas (specialybė)		
		1 ir daugiau	0,5–1	Iki 0,5	Pagal priedą	Visuomenės sveikatos	Slaugytojos	Kiti
5,35	6	4	2	-	-	6	-	-

8.3. Sveikatos priežiūros mokyklose finansavimas

Skirta lėšų (Lt)		Savivaldybės išpareigota skirti lėšų (Lt)	Panaudota lėšų (Lt)		Panaudotų lėšų paskirstymas (Lt)			
PSDF	Savivaldybės		PSDF	Savivaldybės	Darbo užmokesčiui	Mokesčiai	Medikamentams (tvarsliai)	Kiti veiksmai
78 800	49 300	49 300	78 800	49 300	41 100	29 500	-	3500

8.4. Sveikatos priežiūros mokyklose veiklos rodikliai

Užregistruota moksleivių apsilankymų pas sveikatos priežiūros specialistą mokykloje	Apsilankymų pasiskirstymas pagal priežastį			Sveikatinimo veikla		
	Pirmoji pagalba	Konsultacijos	Kita	Vykdytų programų skaičius	Pravesta renginių	Renginiuose dalyvavusių moksleivių skaičius
1605	356	483	766	1	442	12294

8.5. Ikimokyklinio ugdymo įstaigose vykdoma sveikatos priežiūra

Rajone yra 4 ikimokyklinio ugdymo įstaigos.

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigose vykdoma vaikų sveikatos priežiūra. Jonišio rajono ugdymo įstaigos aktyviai dalyvauja visuomenės sveikatos biuro organizuojamuose renginiuose.

Žagarės vaikų lopšelyje – darželyje „Vyšniukas“ 2013 metais vyko šie sveikatingumo renginiai:

1. Programa „Ryto mankšta vaikų darželyje“ visus metus.
2. Prevencinės programos „Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programą“ – visus metus.
3. Organizuotos sveikatingumo savaitės:
 - 3.1. „Spalvotos sniego pilys“.
 - 3.2. „Gyvenimo kokybė“.
 - 3.3. „Bakterijos FUI ir FE“.
4. Sporto šventė „Su rogutėmis lekiu“.
5. Sveikatingumo savaitė „Maži ir dideli – sportuojame visi“.
6. Grupių projektai:
 - 6.1. „Linksmas ir judrus – sveikas aš esu“.
 - 6.2. „Saugau save ir kitus“.

Vaikų lopšelyje – darželyje „Vyturėlis“ 2013 metais vyko šie sveikatingumo renginiai:

1. Žiemos sporto pramoga „Lik sveika, balta žiemužė“.
2. Madų šou iš antrinių žaliavų „Eko šou“.
3. Sveikatos savaitė „Dantukai – mūsų draugai“.
4. Mini krepšinio varžybos „Šoklusis kamuolys“.
5. Pavasario sporto šventė – išvyka į Žagarės poilsio zoną „Jei sportuosim – augsim dideli“.
6. Respublikinis renginys 2013 m.- Sveikatingumo metams pažymėti.

7. Diagnostinė: Sveikatos virusas Lietuvos darželiuose.
8. Sveikatingumo renginys gamtoje „Sveikatos miestas“.
9. Pramoga „Sportuojame kartu su tėveliais“.
10. Tarptautinio konkurso „Sveikuolių sveikuoliai“ I etape, kurį vykdė savivaldybė.
11. Jonišio sporto centro organizuose miesto vaikų darželių varžybose „Drąsūs, stiprūs, vikrūs“.

Vaikų lopšelyje – darželyje „Ažuoliukas“ 2013 metais vyko šie sveikatingumo renginiai:

1. Žiemos sporto šventė „Su rogutėmis greičiau...“.
2. Įstaigos projektas „Pieną gerti sveika“.
3. Sveikatingumo savaitė:
4. Ugdomoji veikla fizinio išsivystymo rodikliams nustatyti „Noriu būti sveikas“.
5. Praktinis užsiėmimas pedagogams „Naujas žvilgsnis į mūsų galimybes“.
6. ULAC iniciatyva „Švarių rankų šokis 13“.
7. Estafetės-varžybos „Judėk ir būsi sveikas“ .
8. Tarptautinis mokinių, mokytojų ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistų konkursas „Sveikuolių sveikuoliai“.

Vaikų lopšelyje – darželyje „Saulutė“ 2013 metais vyko šie sveikatingumo renginiai:

1. Tęsiamas projekto "Futboliukas" vykdymas.
 7. Dalyvauta konkurse "Sveikuolių sveikuoliai".
 8. Organizuota išvyka į Naisius ir ten pravesta sveikatingumo diena "Sportuoju sveikoje ir gražioje aplinkoje".
 9. Pravestos sveikatingumo dienos:
 - 5.1. "Mano kūnas - sveikas kaip ridikas"
 - 5.2. "Drąsūs , stiprūs, vikrūs"
 - 5.3. "Prisirinkom daržovių kraitelę"
 - 5.4. "Vejamės rudenio lapą"
 - 5.5. "Žaiskim, dūkim su sniegu"
6. Organizuotos dviratukų ir paspirtukų varžybos.
7. Organizuota duonos šventė, skirta sveikos mitybos mokymui.

IX. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS FINANSAVIMAS

Savivaldybės tarybos patvirtinti savivaldybės biudžeto asignavimai ir jų panaudojimas visuomenės sveikatos priežiūros veiklai.

Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui 2013 m. savivaldybės taryba skyrė 118,3 tūkst. Lt, iš jų darbo užmokesčiui 72,6 tūkst. Lt, Sodrai 22,5 tūkst. Lt., prekėms ir paslaugoms 23,2 tūkst. Lt.

Mokyklų sveikatos priežiūros veiklai vykdyti 2013 m. savivaldybės taryba skyrė 49,3 tūkst. Lt, iš jų 35,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui, Sodrai 10,8 tūkst. Lt., prekėms ir paslaugoms 3,5 tūkst. Lt.

Savivaldybei skirti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimai ir jų panaudojimas visuomenės sveikatos priežiūros veiklai.

2013 m. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija visuomenės sveikatos biurui skyrė 34,8 tūkst. Lt. Iš jų darbo užmokesčiui 7,6 tūkst. Lt, Sodrai 2,4 tūkst. Lt.

X. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO SAVIVALDYBĖS VYKDOMOS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS

Atsižvelgiant į aktualiausias visuomenės sveikatos problemas Joniškio rajone, pasirinktos prioritetinės kryptys:

1. Vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūra.
2. Alkoholio prevencija, patyčių prevencija, nelaimingų atsitikimų ir traumatizmo prevencija.
2. Visuomenės sveikatos stebėseną ir jos pokyčių analizę.
3. Visuomenės sveikatos stiprinimas, programų rengimas ir įgyvendinimas.
4. Visuomenės sveikatos priežiūros politikos formavimas savivaldybėje.
5. Sveikatos mokymas, sveikos gyvensenos propagavimas, informacijos sklaida.
6. Sveikatos priežiūros paslaugų kokybės gerinimas.
7. Tarpžinybinio bendradarbiavimo plėtra.

**XI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO
SPECIALIOSIOS PROGRAMOS PRIEMONIŲ VYKDYMAS**

11.1. Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšos

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų šaltiniai	Surinkta lėšų, litais
1	2	3
1.	Savivaldybės biudžeto asignavimai	
2.	Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšos	25300
3.	Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos	32600
4.	Savanoriškos fizinių ir juridinių asmenų įmokos	
	Lėšų likutis ataskaitinių biudžetinių metų pradžioje	32564
	Iš viso lėšų	90464

**11.2. Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos
įgyvendintos priemonės**

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos programų sritys	Vykdytų savivaldybės visuomenės sveikatos programų skaičius	Vertinimo kriterijų skaičius		Skirta lėšų, litais	Panaudota lėšų, litais
			planuota	įvykdyta		
1	2	3	4	5	6	7
1.	Sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymas	7	7	6	27600	27000
2.	Lėtinių neinfekcinių ligų profilaktika	5	5	5	21550	21550
3.	Psichotropinių medžiagų prevencija	2	2	2	3400	3400
4.	Psichinės sveikatos gerinimas	2	2	2	5000	5000
	Iš viso lėšų				57550	56950

11.3. Savivaldybės bendruomenės sveikatos rėmimas visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos programų sritys	Savivaldybės bendruomenės tikslinių grupių apibūdinimas	Savivaldybės bendruomenės tikslinių grupių gautos naudos apibūdinimas
1	2	3	4
1.	Sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymas	Rajono gyventojai ir moksleiviai	Organizuotas 3 dienų sveikatingumo ir jogos savaitgalis. Suteiktos žinios apie sveiką gyvenseną ir grūdinimąsi.

			Psichologės paskaitos „Teigiamų emocijų skatinimas“, sveikos mitybos mokymai „Mitybos įtaka lėtinių ligų prevencijoje“, Šiaurietiško ėjimo užsiėmimai, Sveikatingumo renginiuose dalyvavo 926 rajono gyventojai.
2.	Lėtinių neinfekcinių ligų profilaktika		Vykdytas projektas „Ankstyvos naujų tuberkuliozės atvejų ir recidyvų išaiškinimas bei kontroliuojamo gydymo užtikrinimas“. 2013 m. atlikta rentgenogramų-77. 2013 m. kovo 25-29 d. Tarptautinės tuberkuliozės dienomis buvo vykdoma akcija, kurios metu visi norintys nemokamai ir be gydytojo siuntimo galėjo patikrinti dėl tuberkuliozės 100 procentų buvo užtikrintas kontroliuojamas gydymas.
3.	Psichotropinių medžiagų prevencija	11-16 metų vaikai Rajono gyventojai	Buvo organizuojamas plakato konkursas rūkymo prevencijos tema, organizuotas susitikimas su G. Liaudansku. Kalbėta psichotropinių medžiagų prevencijos tema. Dalyvavo 45 moksleiviai. Per metus rajone buvo patikrinti 43 asmenys, galimai vartoję psichiką veikiančias medžiagas.
4.	Psichinės sveikatos gerinimas	9-16 metų vaikai ir jų tėvai	9-16 metų vaikai ir jų tėvai. 13 vaikų ir jų šeimos buvo mokomi savęs pažinimo, tolerancijos, bendravimo įgūdžių. Mokėsi įžvelgti teigiamas, unikalias savo savybes. Susipažino su grupinio bendravimo ypatumais, mokėsi ugdyti atsakomybės jausmą. Vykde pirminę alkoholio ir tabako prevenciją paaugliams.

11.4. Informacijos apie savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos įgyvendintas priemones sklaida

Eil. Nr.	Informavimo ir viešinimo priemonės pavadinimas	Įgyvendintų informavimo ir viešinimo priemonių skaičius	Paviešintų savivaldybės visuomenės sveikatos programų skaičius
----------	--	---	--

1	2	3	4
1.	Pranešimai spaudai, populiarinimas ir informavimas per televiziją, radijo kanalais, spaudoje per naujiųjų agentūras, spaudos konferencijas	3	14
2.	Informaciniai ir mokomieji renginiai, parodos, konferencijos, seminarai, konkursai ir supažindinimas su savivaldybės visuomenės sveikatos programomis šalyje ir užsienyje	–	–
3.	Popieriniai ir elektroniniai leidiniai (plakatai, lankstinukai, informaciniai biuletiniai, brošiūros, skrajutės, garso ir vaizdo reklaminė medžiaga, kitos priemonės)	4	4
4.	Savivaldybės interneto svetainė (savivaldybės bendruomenės supažindinimas su visuomenės sveikatos programomis, savivaldybės visuomenės sveikatos programos tikslinių grupių informavimas, programų ataskaitų skelbimas ir kt.)	2	2

11.5. Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos administravimo tobulinimas

Eil. Nr.	Problemos, susijusios su Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos administravimu	Pasiūlymai, kaip tobulinti savivaldybės visuomenės sveikatos programų rengimą, finansavimą ir įgyvendinimą
1	2	3
	Rengiant projektus neatsižvelgiama į Joniškio rajono visuomenės sveikatos biuro parengtas gyventojų sveikatos būklės stebėsenos ataskaitas.	Kelti projektų rengėjų ir vykdytojų kvalifikaciją.